

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای کسرس و برنامه ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته

جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

Geography and Rural Planning

مقطع دکتری تخصصی

گروه علوم اجتماعی
پیشنهادی کارگروه علوم جغرافیایی

بسم الله

عنوان گرایش: -

نام رشته: جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی

دوره تحصیلی: دکتری تخصصی

گروه: علوم اجتماعی

نوع مصوبه: بازنگری

کارگروه تخصصی: علوم جغرافیایی

تاریخ تصویب: ۱۴۰۰/۰۲/۰۵

پیشنهادی: کارگروه علوم جغرافیایی

برنامه درسی بازنگری شده دوره دکتری تخصصی رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، در جلسه شماره ۱۵۶ تاریخ ۱۴۰۰/۰۲/۰۵ کمیسیون برنامه‌ریزی آموزشی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که پس از تصویب برنامه درسی یاد شده وارد دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی می‌شوند، قابل اجرا است.

ماده دو - این برنامه درسی، جایگزین برنامه درسی رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی مصوب جلسه ۸۳ تاریخ ۱۳۹۵/۰۸/۱۶ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی می‌شود.

ماده سه - این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول‌های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی پس از اخذ مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ابلاغ می‌شود.

ماده چهار - این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن، در صورت تشخیص کارگروه تخصصی مربوطه، نیاز به بازنگری دارد.

دکتر محمدرضا آهنگیان

دبیر کمیسیون برنامه‌ریزی آموزشی

فصل اول

مشخصات کلی دوره

مقدمه

روستاها به عنوان مبدا تقسیمات کشور به دلیل پراکنش بیش از ۶۳۰۰۰ واحدی در پهنه سرزمینی ایران، جایگاه تولیدی بی همتا و جمعیت قابل توجه از اهمیت بسیار زیادی در توسعه و امنیت غذایی کشور برخوردارند. قلمرو مکانی جغرافیای روستایی به عنوان یکی از شاخه‌های علم جغرافیا نواحی روستایی است. بنابراین می‌توان گفت جغرافیای روستایی به درک مردم، مکان‌ها و محیط‌های روستایی، فرآیندهای تغییر آنها و نیز روابط بین آنها در مقیاس جهانی تا محلی می‌پردازد. همچنین برنامه‌ریزی یک عمل آگاهانه برای دستیابی به اهداف معین و مشخص و انجام یک سلسله اقدامات و فعالیت‌های مرتبط با یکدیگر در آینده است. به عبارت دیگر می‌توان گفت برنامه‌ریزی یعنی پیش بینی. هدف از برنامه‌ریزی این است که بهترین تصویر را از آینده پیش بینی کند و راه‌های رسیدن به آن را طی مراحل مختلف تعیین نماید. در این راستا در رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی ابتدا با توجه به مفهوم علم جغرافیا، به شناخت و تحلیل و تبیین نواحی روستایی می‌پردازد. سپس از این شناخت برای برنامه‌ریزی و توسعه نواحی روستایی اقدام می‌نماید.

۱- اهمیت و ضرورت رشته

با گذشت بیش از نیم قرن تجربه توسعه و توسعه روستایی در جهان سوم، مسایل و مشکلات متعددی وجود دارند که هنوز پاسخ‌ها و راه‌حل‌های مناسب خود را نیافته‌اند. آمارهای متعدد در موضوعاتی چون افزایش جمعیت، امنیت غذایی، پایداری محیط زیست، میزان فقر، میزان نابرابری و بی‌عدالتی، سطح رفاه و بهداشت، میزان مهاجرت، فساد و اعتیاد که در ارتباط نزدیکی با فقر و محرومیت می‌باشند همگی بیان‌کننده نتایج نگران‌کننده‌ای هستند. این وضعیت نگران‌کننده بیشتر متوجه سهم قابل توجه از جمعیت کشور می‌باشد که در مناطق روستایی و محروم به سر می‌برند. لذا به همان میزان که توسعه و بهبود وضعیت روستائیان از اهمیت روزافزونی برخوردار شده است به همان میزان نیز مسایل و مشکلات لاینحل رخ نموده‌اند. تناقض مذکور در دهه اخیر که مصادف با آخرین دهه قرن بیست می‌باشد، ضرورت بازنگری و تأملی عمیق را در مباحث توسعه و توسعه روستایی برانگیخته است. بازنگری مذکور در کلیه سطوح از مفاهیم و نظریات گرفته تا تجارب عینی و برنامه‌های اجرایی، کلیت توسعه و توسعه روستایی را آنگونه که تا کنون مطرح بوده است به چالشی جدی فراخوانده است. رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی با تلفیق دانش علوم اجتماعی و زیست محیطی با علوم جغرافیایی رویکرد جدید به شناخت و حل مسائل نواحی روستایی ارائه می‌دهد. به هر حال دانشجویان این رشته ضمن روستا شناسی با مفهوم جغرافیایی آن، با مفاهیم، دیدگاه‌ها، روش‌ها و فنون برنامه‌ریزی توسعه در نواحی روستایی آشنا می‌شوند.

۲- اهداف

این دوره اهداف متعددی دارد که مهمترین آن به شرح ذیل می‌باشد:

- ۱- تربیت نیروی انسانی پژوهشگر و متخصص مورد نیاز دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، سازمان‌ها و ارگان‌های ذیربط از جمله وزارت جهاد کشاورزی، وزارت کشور، سازمان برنامه و بودجه، بنیاد مسکن، سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، وزارت ورزش و جوانان، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، سازمان حفاظت محیط زیست و معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری، نیز شرکت‌های مهندسی مشاور فعال در حوزه‌های کشاورزی، منابع طبیعی و آمایش سرزمین، سازمان‌های غیردولتی مرتبط؛
- ۲- تعمیق و گسترش دانش علوم جغرافیایی در بالاترین سطح و با توان رقابت در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی؛
- ۳- ارائه روش‌های جدید برنامه‌ریزی روستایی و هماهنگ با نیازهای بازار کار و فضای روستایی ایران

۴- نقش، توانایی و زمینه‌های اشتغال فارغ‌التحصیلان

فارغ‌التحصیلان رشته دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی می‌توانند علاوه بر فعالیت به عنوان مدرس و هیات علمی دانشگاه‌ها به عنوان محقق و صاحب‌نظر در تهیه، اجرا و نظارت بر برنامه‌ها و اسناد توسعه روستایی در سطوح ملی و استانی، اسناد آمایش سرزمین مشارکت داشته باشند. علاوه بر آن طیف گسترده‌ای از سازمان‌ها به این تخصص نیاز دارند که جذب این نیروهای متخصص می‌تواند ضامن پایداری توسعه در کشور، مدیریت اجرای اسناد کلان برنامه‌ریزی، تهیه، کنترل و ارزیابی برنامه‌های توسعه روستایی و نواحی محروم باشد که از آن جمله می‌توان به وزارت جهاد کشاورزی، وزارت کشور، سازمان برنامه و بودجه، بنیاد مسکن، سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، وزارت ورزش و جوانان، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، سازمان حفاظت محیط زیست و معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری اشاره کرد.

۵- رشته‌های مورد پذیرش در آزمون دکتری

دارندگان کارشناسی ارشد مجموعه علوم جغرافیایی شامل رشته‌ها و گرایشهای جغرافیای انسانی، جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، جغرافیای شهری، جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، جغرافیای سیاسی، جغرافیای طبیعی، اقلیم‌شناسی، ژئومورفولوژی، مخاطرات محیطی، سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی، برنامه‌ریزی آمایش سرزمین، جغرافیا و برنامه‌ریزی گردشگری و همچنین دارندگان کارشناسی ارشد رشته‌های شهرسازی،

طراحی شهری، برنامه ریزی شهری، برنامه ریزی منطقه‌ای و مدیریت شهری و توسعه روستایی در رشته‌های کشاورزی و علوم اجتماعی می‌توانند در آزمون دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی شرکت کنند.

۶- ضرایب دروس امتحانی

ضرایب امتحانی برای ورود به این رشته به شرح زیر می‌باشد:

- زبان انگلیسی ضریب ۲
- روش تحقیق ضریب ۲
- جغرافیای روستایی (مبانی و ایران) ضریب ۲
- دیدگاهها و نظریات توسعه روستایی ضریب ۲
- مدل ها و تکنیک های برنامه ریزی روستایی ضریب ۲

۷- نظام آموزشی، تعداد و واحدهای درسی

با توجه به آئین‌نامه دوره دکتری مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی، دوره دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی شامل دو مرحله آموزشی و پژوهشی است که جمع واحدهای این دو مرحله ۳۶ واحد است. ترکیب واحدهای درسی دوره دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی به شرح ذیل می‌باشد.

- تعداد ۸ واحد دروس پایه
- تعداد ۸ واحد دروس تخصصی و اختیاری از میان ۱۶ واحد درس تخصصی ارائه شده
واحد دروس تخصصی و اختیاری بر اساس موضوع رساله دانشجویان و با تصویب شورای گروه آموزشی مربوطه ارائه خواهد شد؛ البته دروس انتخابی می‌تواند در هر سال و یا هر دوره تحصیلی تغییر یابد؛
- تعداد ۲۰ واحد رساله دوره دکتری
موضوع رساله با توجه به گرایش تحصیلی دانشجو، همراه با نوآوری در تحقیق و در ارتباط با مسایل روز توسعه و برنامه ریزی فضایی و جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی انتخاب می‌شود؛
مراحل انتخاب و تصویب موضوع، تعیین اساتید راهنما و مشاور و دفاع از رساله، طبق ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و نیز سیاست‌های هر دانشگاه خواهد بود.
- تبصره ۱- دانشجویانی که رشته تحصیلی کارشناسی‌ارشد آنها غیر جغرافیایی می‌باشد بنا به تشخیص گروه تا سقف ۶ واحد باید از دروس کارشناسی‌ارشد گرایش مربوطه را به عنوان واحدهای جبرانی در مرحله آموزشی انتخاب نمایند. حداقل نمره قبولی واحدهای جبرانی بدون احتساب در میانگین کل نمرات دانشجو در هر درس، ۱۲ از ۲۰ می‌باشد.
- تبصره ۲: به منظور ارتباط مستقیم درس و محتوی آن با تجارب استاد و دانشجو و کمک به فهم بهتر و ابداع و ایجاد دادن مهارت افزایی، منطبق با موضوع و محتوای درس و سرفصل، برای برخی دروس کار عملی، کارگاه،

سمینار یا مسافرت علمی در نظر گرفته شده است که استاد مربوطه و گروه آموزشی دانشگاه مجری، لازم است در اجرای آن دقت لازم را بعمل آورند.

- استاد درس علاوه بر ۳۲ ساعت زمانی که مطابق برنامه آموزشی صرف آموزش نظری به دانشجویان مینماید، ۱۶ ساعت نیز برای کار عملی دانشجو منطبق با محتوای درس وقت صرف می کند. ارزیابی کار دانشجو باید در همان ترم انجام شود و به ترم بعد تسری داده نشود.

۸- امتحان جامع

دانشجویانی که مرحله آموزشی را با موفقیت به اتمام رسانده باشند، لازم است در امتحان جامع که به صورت کتبی و شفاهی در پایان مرحله آموزشی برگزار می شود، شرکت کنند. این امتحان زیر نظر کمیته تحصیلات تکمیلی واحد اجرا کننده برنامه و طبق آئین نامه مصوب دوره دکتری شورای عالی برنامه ریزی برگزار خواهد شد. میانگین کل نمرات امتحان جامع نباید کمتر از ۱۶ از ۲۰ باشد. دانشجویانی که میانگین کل نمرات امتحان جامع آنها کمتر از ۱۶ باشد، تنها یکبار دیگر در همان ترم می توانند در این امتحان شرکت نمایند.

فصل دوم

جداول برنامه

جدول شماره ۱- دروس پایه دکتری رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی

پیش نیاز	جمع ساعت	تعداد واحد عملی	تعداد واحد نظری	تعداد واحد	دروس پایه
-	۳۲	۰	۲	۲	۱ تبیین نظریه‌های جغرافیایی برنامه ریزی روستایی Explain the theories of geography and rural planning
-	۴۸	۱	۱	۲	۲ بنیانهای فلسفی روش شناسی پژوهش Philosophical foundations of research methodology
-	۴۸	۱	۱	۲	۳ مدل‌ها و فنون برنامه ریزی فضایی Models and techniques of spatial planning
-	۳۲	۰	۲	۲	۴ ارزیابی منابع طبیعی در آمایش نواحی روستایی Evaluation of natural resources in the spatial planning of rural areas

*جدول شماره ۲- دروس تخصصی دکتری رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی

پیش نیاز	جمع ساعت	تعداد واحد عملی	تعداد واحد نظری	تعداد واحد	دروس تخصصی
-	۳۲	۰	۲	۲	۱ پیوندهای روستایی - شهری و پایداری نواحی روستایی Rural-urban links and sustainability of rural areas
-	۴۸	۱	۱	۲	۲ توسعه پایدار کالبدی-فضایی سکونتگاه‌های روستایی Physical and spatial sustainable development of rural areas
-	۴۸	۱	۱	۲	۳ ارزشیابی طرح‌های توسعه روستایی Evaluation of Rural development plans
-	۳۲	۰	۲	۲	۴ توسعه پایدار اجتماعات محلی Sustainable development of local communities
-	۳۲	۰	۲	۲	۵ مدیریت ریسک مخاطرات محیطی در نواحی روستایی Risk management of environmental hazards in rural areas
-	۳۲	۰	۲	۲	۶ تحلیل نظام حکمروایی و سیاستگذاری در نواحی روستایی Analysis of governance and policy-making system in rural areas
-	۳۲	۰	۲	۲	۷ مدیریت کارآفرینی در برنامه ریزی روستایی Entrepreneurial management in rural planning
-	۳۲	۰	۲	۲	۸ برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی نواحی روستایی Economic development of rural areas

* از ۱۶ واحد دروس تخصصی ۸ واحد درس به انتخاب گروه و استاد مربوطه ارائه می شود.

فصل سوم

سرفصل دروس

سرفصل دروس پایه دوره دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

عنوان درس: تبیین نظریه‌های جغرافیا و برنامه ریزی روستایی Explain the theories of geography and rural planning	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: دارد ☐ ندارد ☒
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیا و برنامه ریزی روستایی	تعداد ساعت: ۳۲	آموزش تکمیلی عملی: دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☒	

اهداف: ارتقاء توانایی و مهارت دانشجویان در شناخت، تحلیل، نقد و به کارگیری اندیشه‌ها، نظریه‌ها و رویکردهای جغرافیا، برنامه ریزی و توسعه روستایی در فرایند برنامه ریزی

سرفصل‌ها:

۱. مروری بر مکاتب و دیدگاه‌های علم جغرافیا
۲. دیدگاه‌ها، نظریه‌ها و رویکردهای توسعه
۳. دیدگاه‌ها، نظریه‌ها و رویکردهای برنامه ریزی
۴. دیدگاه‌ها و رویکردهای برنامه ریزی و توسعه روستایی
۵. تحلیل گفتمان‌های مربوط به روستا
۶. تحولات مفهومی در جغرافیای روستایی
۷. وجوه مشترک نظریه‌های جغرافیا، برنامه ریزی و توسعه روستایی
۸. تحلیل علمی برنامه ریزی توسعه روستایی در چارچوب نظریه‌های جدید
۹. کاربرد نظریه‌های جغرافیا و برنامه ریزی روستایی در تدوین چارچوب، فرآیند و شاخص‌های برنامه ریزی و توسعه روستایی با رویکرد توسعه پایدار

منابع:

- آلیسون بلانت، جین ویلس، ۱۳۸۷، دگراندیشی در فلسفه جغرافیا، مترجم حسین حاتمی‌نژاد، انتشارات دانشگاه تهران.
- رکن الدین افتخاری، عبدالرضا، سیدعلی بدری و حمداله سجاسی (۱۳۹۰) بنیانهای نظریه ای برنامه ریزی کالبدی مناطق روستایی. بنیاد مسکن انقلاب اسلامی.
- سازمان همکاری و توسعه اقتصادی، ۱۳۹۳، پارادیم‌های نوین توسعه روستایی، ترجمه محمد رضا رضوانی، حمید باغیانی و سارا جعفری، انتشارات دارخوین
- Cloke, P. Marsden, T, Mooney H. Patrick, ۲۰۰۶, The handbook of rural studies, SAGE Publications.
- Kathryn I. Frank and Sean A. Reiss, ۲۰۱۴, The Rural Planning Perspective at an Opportune Time, Journal of Planning Literature ۲۰۱۴, Vol. ۲۹(۴) ۳۸۶-۴۰۲, SAGE Publication.
- Michael Hibbard & Kathryn I Frank (۲۰۱۹) Notes for a Substantive Theory of Rural Planning: Evidence from the US Experience, Planning Theory & Practice, ۲۰:۳, ۳۳۹-

۳۵۷, DOF, ۱۰۰۱۰۸۰/۱۴۶۴۹۳۵۷, ۲۰۱۹, ۱۶۲۷۵۷۲.

- Emilio Galdeano-Gómez, José A. Aznar-Sánchez and Juan C. Pérez-Mesa ,۲۰۱۱, The Complexity of Theories on Rural Development in Europe: An Analysis of the Paradigmatic Case of Almería (South-east Spain), *Sociologia Ruralis* ۵۱(۱):۵۴ - ۷۸
- Ian Hodge and Peter Midmore, ۲۰۰۸, Models of Rural Development and Approaches to Analysis Evaluation and Decision-Making, *Économie rurale*.
- Woods, Michael. Rural. Key Ideas in Geography. London and New York: Routledge, ۲۰۱۱.
- Michael Woods ۲۰۰۹, Rural geography: blurring boundaries and making connections, *Progress in Human Geography* ۳۳(۶) (۲۰۰۹) pp. ۸۴۹–۸۵۸, sage publication.
- Henry Wai-chung Yeung, ۲۰۱۹, what kind of theory for what kind of human geography? *Dialogue in Human Geography*, Vol. ۹, Issue ۳, ۲۰۱۹, Sage Publication.
- António Ferreira, Olivier Sykes & Peter Batey (۲۰۰۹) Planning Theory or Planning Theories? The Hydra Model and its Implications for Planning Education, *Journal for Education in the Built Environment*, ۴:۲, ۲۹-۵۴, DOI: ۱۰,۱۱۱۲۰/jebe.۲۰۰۹,۰۴۰۲۰۰۲۹

سرفصل دروس پایه دوره دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

عنوان درس: بنیانهای فلسفی روش شناسی پژوهش Philosophical foundations of research methodology	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری - عملی	دروس پیش نیاز: ☐ دارد ☒ ندارد
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیا و برنامه ریزی روستایی	تعداد ساعت: ۴۸	آموزش تکمیلی عملی: دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☒ سمینار ☐	

اهداف: آشنایی با مبانی فلسفی و پارادایمی مساله شناسی و تحلیل رویکردهای کمی و کیفی تحقیق در حوزه جغرافیا و برنامه ریزی روستایی به هدف توانمندسازی دانشجویان در بکارگیری رویکرد مناسب در انجام تحقیقات علمی است.

سرفصل ها:

۱. فلسفه و ماهیت علم در علوم انسانی (با تاکید بر علم جغرافیا)؛
۲. مروری بر برخی مفاهیم کلیدی در شناخت علمی (مساله، پارادایم، مکتب، نظریه، هستی شناسی، معرفت شناسی، روش شناسی، روش، چارچوب نظری، مدل مفهومی، چارچوب مفهومی، مدل تحلیلی و ...)
۳. پارادایم های کلاسیک و معاصر در شناخت علمی^۱ (بر تاکید بر ویژگیهای آنها در زمینه های هستی شناسی، معرفت شناسی و روش شناسی)؛
۴. بررسی و نقد پارادایمهای شناخت علمی (با تاکید بر تعیین امکان پذیری کاربرد آنها در پژوهش های جغرافیای و برنامه ریزی روستایی)؛
۵. تبیین فلسفی مساله شناسی در جغرافیا و برنامه ریزی روستایی؛
۶. روش شناسی پژوهش در جغرافیا و برنامه ریزی روستایی؛
- ۶,۱ روش شناسی کمی؛ (بیان مساله، پرسش ها و اهداف، استراتژی پاسخگویی به پرسش ها، نظریه (چارچوب نظری، مدل مفهومی، فرضیه و مدل تحلیلی)، جامعه آماری، حجم نمونه و روشهای نمونه گیری، تعریف عملیاتی مفاهیم، روش ها و فنون جمع آوری و تحلیل داده ها و اطلاعات (با تاکید بر معرفی و کاربرد روشها)، روایی و پایایی، فرایند انجام پژوهش و ... و معرفی نرم افزارهای کاربردی)؛
- ۶,۲ روش شناسی کیفی؛ (بیان مساله، پرسش ها و اهداف، استراتژی پژوهش، رویکردهای پژوهش (مورد پژوهی، پدیدارشناسی، قوم نگاری، تئوری بنیانی، تحلیل گفتمان و ...) جایگاه نظریه در پژوهش کیفی، مشارکت کنندگان، حجم نمونه و روش های نمونه گیری، روش ها و فنون جمع آوری و تحلیل داده ها و اطلاعات، اعتبار پذیری یافته ها، فرایند پژوهش کیفی، اخلاق پژوهش و .... و معرفی نرم افزارهای کاربردی)؛
- ۶,۳ روش شناسی ترکیبی (آمیخته)؛ (بیان مساله، پرسش ها و اهداف، نوع شناسی طرح های پژوهش کلاسیک و جدید، جایگاه نظریه در پژوهش کیفی، حجم نمونه و راهبرهای نمونه گیری ترکیبی، روش های ترکیبی گردآوری و تحلیل داده ها، اعتبار سنجی و اعتبار پذیری، فرایند پژوهش ترکیبی و ...).
۷. ارایه طرح تحقیق توسط دانشجو بر اساس روش شناسی منتخب.

منابع:

- علیجانی، بهلول. (۱۳۹۸)، روش شناسی کمی در جغرافیا، تهران، سمت.
- بلیکی، نورمن. (۱۳۸۴)، طراحی پژوهشهای اجتماعی، ترجمه: حسن چاوشیان، نشر نی.

^۱. ضروری است در این بحث قبل از نقد پارادایمها، به دانشجو شیوه نقد علمی آموزش داده شود.

- دانایی فرد، حسن ، الوانی، سیدمهدی ، آذر، عادل (۱۳۹۸)، روش شناسی پژوهش کیفی در مدیریت: رویکردی جامع، انتشارات اشراقی، تهران.
- هومن، حیدر علی. ۱۳۸۵، راهنمای عملی پژوهش کیفی، سمت، تهران.
- فراستخواه، مقصود. (۱۳۹۷)، روش تحقیق کیفی در علوم اجتماعی با تاکید بر "نظریه ی برپایه" (گراند تئوری GTM) ، چاپ پنجم، ناشر آگاه، تهران.
- محمدپور، احمد. (۱۳۸۹)، فراروش (بنیانهای فلسفی و عملی روش تحقیق ترکیبی در علوم اجتماعی و رفتاری)، چاپ سوم، انتشارات جامعه شناسان، تهران.
- محمدپور، احمد. (۱۳۹۰)، روش تحقیق کیفی ضدروش (جلد ۱ و ۲)، چاپ سوم، انتشارات جامعه شناسان، تهران.
- Creswell, J. W. (۲۰۰۳). Research Design: Qualitative, Quantitative and Mixed Methods Approaches, Second Edition, Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Creswell, J. W. & Vicki L Plano Clark, (۲۰۰۷), Designing and Conducting Mixed Methods Research, First Editions, London: Sage Publications Inc.
- Berg, Bruce. (۲۰۰۶), Qualitative Research Methods for The Social Sciences, New York: Allyn and Becon.
- Bergman, M. M. (۲۰۰۸), Advance in Mixed Methods Research: Theories and Applications, London: sage publications Ltd

سرفصل دروس پایه دوره دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

عنوان درس: مدل‌ها و فنون برنامه‌ریزی فضایی Models and techniques of spatial planning	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری - عملی	دروس پیش نیاز: دارد ☐ ندارد ☒
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان روستایی متخصص در مدلسازی و فنون کمی	تعداد ساعت: ۴۸	آموزش تکمیلی عملی: دارد ☒ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☒ سمینار ☐	ندارد ☐
<p>اهداف:</p> <p>آشنایی با مدل‌های و تکنیک‌های پیشرفته کمی و فضایی در حوزه‌های جغرافیایی و برنامه‌ریزی روستایی و کاربرد آن در تحقیقات مربوطه</p>			
<p>سرفصل‌ها:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. کاربرد مدل‌ها و فنون برنامه‌ریزی فضایی در مطالعات و تحلیل‌های جغرافیایی و برنامه‌ریزی روستایی ۲. طبقه‌بندی اجمالی انواع مدل‌ها و فنون کمی و برنامه‌ریزی فضایی در جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی ۳. کاربرد مدل‌های تصمیم‌گیری چند هدفه در مطالعات و تحلیل‌های جغرافیایی ۴. کاربرد مدل‌های تصمیم‌گیری چند شاخصه در مطالعات و تحلیل‌های جغرافیایی (معرفی حداقل سه مدل براساس نیازسنجی در کلاس) <ul style="list-style-type: none"> - AHP - ANP - DEMATEL - ELECTERE - VIKOR - و ... ۵. کاربرد مدل‌های کمی برنامه‌ریزی فضایی و برنامه‌ریزی منطقه‌ای در مطالعات برنامه‌ریزی روستایی <ul style="list-style-type: none"> - رگرسیون وزن‌دار جغرافیایی (GWR) - تحلیل خوشه‌ای فضایی (Spatial Cluster Analysis) - میان‌یابی (Interpolation) - تحلیل شبکه (Network Analysis) ۶. استراتژی‌های اولویت بندی <ul style="list-style-type: none"> - روش میانگین رتبه‌ها - روش Borda - روش کپ لند ((Copeland) ۷. کاربرد مدل‌های فازی در مطالعات برنامه‌ریزی روستایی ۸. تلفیق روش‌های کیفی و ترکیبی با مدل‌ها و فنونی کمی و برنامه‌ریزی فضایی در جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی ۹. نقد و ارزیابی مدل‌ها و فنون کمی و برنامه‌ریزی فضایی در جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی 			

منابع اصلی

- آذر، عادل و رجب زاده علی (۱۳۸۹)، تصمیم‌گیری کاربردی رویکرد MADM. انتشارات نگاه دانش
- اصغری‌پور، محمدجواد (۱۳۹۷) تصمیم‌گیری‌های چند معیاره، انتشارات دانشگاه تهران
- پورطاهری مهدی (۱۳۹۴) کاربرد روش‌های تصمیم‌گیری‌های چند شاخصه در جغرافیا، انتشارات سمت
- جوی زاده سعید، ساره حدادی، محمدصادق درانی نژاد، ۱۳۹۶، آمار فضایی (تحلیل داده‌های مکانی)، ناشر: آکادمیک
- عطایی محمد (۱۳۸۹)، تصمیم‌گیری چند معیاره فازی، انتشارات دانشگاه شاهرود
- عسگری علی، ۱۳۹۰، تحلیل‌های آمار فضایی با Arc GIS، سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری تهران
- یونس خسروی، اسماعیل عباسی، ۱۳۹۵، تحلیل فضایی داده‌های محیطی با زمین آمار، انتشارات: کلک
- Chris Brunsdon, Lex Comber (۲۰۱۹), An Introduction to R for Spatial Analysis and Mapping (Spatial Analytics and GIS) ۲nd Edition, SAGE Publications Ltd
  - David Darmofal, ۲۰۱۵, Spatial Analysis for the Social Sciences (Analytical Methods for Social Research) Kindle Edition, Cambridge University Press
  - Manfred M. Fischer, ۲۰۰۶, Spatial Analysis and Geo Computation, springer
  - Richard E. Klosterman, Kerry Brooks, Joshua Drucker, Edward Feser, ۲۰۱۹, Planning Support Methods: Urban and Regional Analysis and Projection, Rowman & Littlefield Publishers
  - Briassoulis, Helen, Kavroudakis, Dimitris, Soulakellis, Nikolaos, ۲۰۱۹, The Practice of Spatial Analysis, springer

سرفصل دروس پایه دوره دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

عنوان درس: ارزیابی منابع طبیعی در آمایش نواحی روستایی Evaluation of natural resources in the spatial planning of rural areas	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: دارد ☐ ندارد ☒
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیا و برنامه ریزی روستایی آشنا با جغرافیای طبیعی	تعداد ساعت: ۳۲	آموزش تکمیلی عملی: دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐	

اهداف:

آموزش و ارتقاء توانایی دانشجویان در زمینه شناخت منابع طبیعی روستایی و ارزیابی آن در فرایند برنامه ریزی آمایش نواحی روستایی

سرفصل ها:

۱. شناخت و تعریف منابع طبیعی
۲. انواع منابع طبیعی در نواحی روستایی (آب، خاک، پوشش گیاهی و ...)
۳. جایگاه منابع طبیعی در آمایش سرزمین نواحی روستایی
۴. نظریه های مدیریت منابع طبیعی
۵. عوامل موثر بر مدیریت منابع طبیعی در نواحی روستایی
  - قوانین و مقررات
  - عوامل اجتماعی (مشارکت) و فرهنگی
  - طرح های عمرانی و زیرساختی
  - عوامل اقتصادی، معیشتی، هزینه و فایده
  - عوامل تکنولوژیکی و فناورانه
  - عوامل جغرافیایی و فضایی
۶. روش شناسی ارزیابی منابع طبیعی در نواحی روستایی
۷. تکنیکها و مدل های ارزیابی منابع طبیعی
۸. اجرای یک پروژه ارزیابی منابع طبیعی در نواحی روستایی

منابع:

- مصدق، احمد (۱۳۹۷)، ارزیابی منابع طبیعی در جهان، ناشر آقای کتاب.
- بوید، ایملی و کارل فولکه (۱۳۹۷) سازگاری نهادی؛ حکمرانی، پیچیدگی و تاب آوری اجتماعی اکولوژیک، ترجمه مهدی قربانیغ انتشارات دانشگاه تهران.
- انگل، آنتونیا و بندیکت کورف (۱۳۹۷) فنون مذاکره و میانجیگری در مدیریت منابع طبیعی، ترجمه مهدی قربانی و حسین بدری پور و وحید جعفریان و علی اکبر دماوندی، انتشارات جهاد دانشگاهی تهران.
- پال وستل، کلودیا (۱۳۹۷) حکمرانی آب در مواجهه با تغییر جهانی، ترجمه مهدی قربانی، انتشارات دانشگاه تهران.

- بادین، اورجان و کریستینا پرل (۱۳۹۷) شبکه‌های اجتماعی و مدیریت منابع طبیعی، ترجمه مهدی قربانی و وحید جعفریان، انتشارات دانشگاه تهران.
- واکاروف، ایسمائیل؛ آلدین اسمیت، اریک و شانکار آسووانی (۱۳۹۷) علوم اجتماعی محیط زیست، ترجمه مهدی قربانی و حسین آذرنیوند و عادل خاور، انتشارات دانشگاه تهران.
- رضوانی، محمد (۱۳۹۳)، قوانین مدیریت و منابع طبیعی. انتشارات پیام نور.
- شامخی، تقی (۱۳۹۷)، قوانین و مدیریت منابع طبیعی (جنگلها و مراتع)، انتشارات دانشگاه تهران.
- آقاجانلو، اسماعیل (۱۳۹۷)، مجموعه قوانین و مقررات منابع طبیعی، ناشر مجد.
- وی. راتنا ردی، متیو کیورین، رضا اردکانیان، محمدرضا علمی، مریم رجایی شریف آبادی، مرضیه مرتضایی (۱۳۹۹)، ارزیابی چرخه حیات برای مدیریت منابع طبیعی، انتشارات دانشگاه یزد.
- شاه ولی، منصور (۱۳۹۳)، نظریه‌های نوین مدیریت ترویج و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی، انتشارات دانشگاه شیراز.
- ایوبی، شمس الله، جلالیان، احمد (۱۳۹۳) ارزیابی اراضی (کاربری کشاورزی و منابع طبیعی) ناشر دانشگاه صنعتی اصفهان.
- توفیق، فیروز (۱۳۸۴) آمایش سرزمین: تجربه جهانی و انطباق آن با وضع ایران، انتشارات مرکز مطالعات و تحقیقات معماری و شهرسازی ایران،
- Brebbia, C. A., Tiezzi, E., & Conti, M. E. (Eds.). (۲۰۰۶). Management of natural resources, sustainable development and ecological hazards (Vol. ۹۹). Wit Press.
- Stankey, G. H. (۲۰۰۵). Adaptive management of natural resources: theory, concepts, and management institutions (Vol. ۶۵۴). US Department of Agriculture, Forest Service, Pacific Northwest Research Station.
- Carter, J. (۱۹۹۶). Recent approaches to participatory forest resource assessment. Overseas Development Institute (ODI).
- Dent, D., Dubois, O., & Dalal-Clayton, B. (۲۰۱۳). Rural planning in developing countries: supporting natural resource management and sustainable livelihoods. Routledge.
- Smith, R. S. (۱۹۸۲). The use of land classification in resource assessment and rural planning. Institute of Terrestrial Ecology.

سرفصل دروس تخصصی دوره دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

عنوان درس: پیوندهای روستایی-شهری و پایداری نواحی روستایی Rural-urban links and sustainability of rural areas	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: دارد ☐ ندارد ☒
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیا و برنامه ریزی روستایی	تعداد ساعت: ۳۲	آموزش تکمیلی عملی: دارد ☒ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☒	ندارد ☐

اهداف: افزایش دانش و بینش و مهارت دانشجویان در زمینه ماهیت و ابعاد پیوندهای روستایی-شهری و کاربرد آن در پایداری نواحی روستایی

سرفصل ها:

۱. جایگاه جریانها و شبکه‌ها در فضای جغرافیایی
۲. جریانها، شبکه‌ها و پیوندهای روستایی-شهری
۳. تبیین مفهوم و ماهیت پیوندهای روستایی-شهری
۴. رویکردهای نظری پیوندهای روستایی-شهری و توسعه پایدار
۵. روش‌شناسی شناسایی و تحلیل پیوندهای روستایی-شهری و توسعه پایدار
۶. پیوندهای روستایی-شهری و پایداری محیطی نواحی روستایی
۷. پیوندهای روستایی-شهری و پایداری اقتصادی نواحی روستایی
۸. پیوندهای روستایی-شهری و پایداری اجتماعی نواحی روستایی
۹. همکاری روستایی-شهری و پایداری نواحی روستایی
۱۰. شراکت روستایی-شهری و پایداری نواحی روستایی
۱۱. پیوندهای روستایی-شهری و کاهش فقر در نواحی روستایی
۱۲. پیوندهای روستایی-شهری و سازگاری و تاب‌آوری در برابر مخاطرات طبیعی و انسانی نواحی روستایی
۱۳. جمع‌بندی و تدوین چارچوبی برای ارزیابی و توسعه پیوندهای روستایی-شهری برای پایداری نواحی روستایی کشور

منابع:

- سعیدی، عباس، ۱۳۹۰، روابط و پیوندهای روستایی - شهری در ایران، ناشر مهر مینو
- لینچ، کنت، ۱۳۸۶، روابط شهر و روستا در کشورهای در حال توسعه، ترجمه محمد رضا رضوانی و داود شیخی، انتشارات پیام.
- HABITAT, ۲۰۱۶, Rural- Urban, Approach to Sustainable Development, United Nation.
- Kudo, Shogo, Mfuno, Orleans, Hansen, Melissa and Nyerere, Jackline, ۲۰۱۸, Rural-Urban Linkages and Sustainable Development in Africa, Denver: Spears Media Press.
- Sule Akkoyunlu, ۲۰۱۳, The Potential of Rural-urban Linkages for Sustainable Development and Trade, Working Paper No ۲۰۱۳/۳۷| December ۲۰۱۳, Rimini Centre for Economic Analysis.

- Heike Mayer Antoine Habersetzer Antoine Habersetzer Rahel Meili Rahel Meili, ۲۰۱۶, Rural–Urban Linkages and Sustainable Regional Development: The Role of Entrepreneurs in Linking Peripheries and Centers, Sustainability, DOI: ۱۰.۳۳۹۰/su۸.۸.۷۴۵.
- Craig Hatcher, ۲۰۱۷, Rural-Urban Linkages in the Context of Sustainable Development and Environmental Protection, Global Land Outlook Working Paper, UN.
- Armin Kratzer, Jutta Kister ed, ۲۰۲۰, Rural-Urban Linkages for Sustainable Development, Routledge.

سرفصل دروس تخصصی دوره دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

عنوان درس: توسعه پایدار کالبدی_ فضایی نواحی روستایی Physical and spatial development of rural areas	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری - عملی	دروس پیش نیاز: دارد ☐ ندارد ☒
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان برنامه ریزی روستایی	تعداد ساعت: ۴۸	آموزش تکمیلی عملی: دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ■ آزمایشگاه □ کارگاه ■ سمینار □	

اهداف: دستیابی و پایه ریزی الگوی مفهومی و چارچوب نظریه ای برای انتظام بخشی به بافت کالبدی سکونتگاه های روستایی از طریق مداخله فیزیکی_ عملکردی در پهنه های فضایی_ محلی با مقیاس ۱:۲۵۰۰۰ است.

سرفصل ها:

- ۱- آشنایی با ادبیات نظری پایداری توسعه روستایی، پارادایم فضایی، رویکردهای پایه و پشتبان توسعه و برنامه ریزی کالبدی_ فضایی همچون نگرش و تحلیل نظام وار، تحلیل مکانی_ فضایی، نظام سلسله مراتبی سکونتگاهها، نگرش شبکه ای، پویا ساختاری_ کارکردی و برنامه ریزی فضایی
- ۲- اهمیت و جایگاه توسعه کالبدی- فضایی در توسعه نواحی روستایی؛
- ۳- قلمرو موضوعی توسعه کالبدی- فضایی نواحی روستایی؛
- ۴- مفاهیم کاربردی در توسعه کالبدی - فضایی نواحی روستایی؛
- ۵- نقد تجربه های توسعه کالبدی- فضایی مناطق روستایی داخلی و خارجی؛
- ۶- مروری بر ادبیات برنامه ریزی توسعه کالبدی- فضایی و بحث بر روی جهت گیری مفهومی جدید (اصول رویه ای/ فرایندی) آن؛
- ۷- شناخت و مقایسه تطبیقی روش های پژوهش در برنامه ریزی توسعه کالبدی_ فضایی
- ۸- رویکردهای روش شناختی برنامه ریزی توسعه کالبدی - فضایی و بحث بر روی نقاط قوت و ضعف آنها؛
- ۹- شناخت رویکرد نهادی در برنامه ریزی توسعه کالبدی_ فضایی
- ۱۰- نقد و ارزیابی نظام برنامه ریزی توسعه کالبدی سکونتگاههای روستایی در ایران
- ۱۱- طراحی چارچوب عملی برنامه ریزی توسعه کالبدی- فضایی نواحی روستایی؛

منابع :

- سعیدی، عباس (۱۳۹۹)، برنامه ریزی کالبدی_ فضایی در راستای توسعه پایدار منظومه های روستایی_ شهری، انتشارات بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
- رکن الدین افتخاری، بدری، سیدعلی، سجاسی قیداری، حمداله (۱۳۹۳) بنیانهای نظریه ای برنامه ریزی کالبدی مناطق روستایی، انتشارات بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
- عنابستانی، علی اکبر، جوانشیر، مهدی (۱۳۹۳) تکنیک ها و مدل های مکان یابی کاربری اراضی در سکونتگاههای روستایی، انتشارات سیمای دانش
- سعیدی، عباس (۱۳۸۸) سطح بندی روستاهای کشور، انتشارات بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
- انتشارات بنیاد مسکن انقلاب اسلامی (۱۳۹۰) مجموعه مقالات اولین کنفرانس بین المللی سکونتگاههای روستایی: مسکن و بافت (ابعاد فضایی_ مکانی سکونتگاههای روستایی، تدوین محسن سرتیپی پور
- انتشارات بنیاد مسکن انقلاب اسلامی (۱۳۷۵) مجموعه مقالات همایش ساماندهی فضایی سکونتگاههای روستایی، معاونت عمران روستایی

- انتشارات بنیاد مسکن انقلاب اسلامی

-فرجی،امین،عظیمی ،آزاده (۱۳۹۸)درآمدی بر تحلیل ساختار و سازمان فضایی منطقه ، انتشارات دانشگاه تهران

-لوفور،هانری(۱۳۹۷)تولید فضا ، ترجمه محمود عبدا. زاده ، انتشارات مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران

نشریه های تخصصی برنامه ریزی توسعه کالبدی : مسکن و محیط روستا به صاحب امتیازی پژوهشکده سوانح طبیعی بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و سردبیری اسفندیار زبردست از سال ۱۳۸۷ و فصلنامه برنامه ریزی توسعه کالبدی به صاحب امتیازی دانشگاه پیام نور و سردبیری مصطفی طالشی از سال ۱۳۹۲

-Merriman, Peter et al. (۲۰۱۲), "Space and spatiality in theory", Dialogues in Human Geography, ۲, PP. ۳-۲۲;

--Lefebvre, Henr(۱۹۹۱)The Production of Space. Translated by D Nicolson-Smith. Oxford. Blackwell.

- Natter, Wolfgang (۲۰۰۵), "Identities of Disciplinary Space and its Borders Between the Anthro- and Political Geography of Germany and the United States", in: van Houtum, H., Kramsch, O., and Zierhofer, W. (eds.), B/ordering Space, Ashgate Publ. Ltd., Aldershot, PP. ۱۷۱-۱۸۷;

-Soja, E. W. (۲۰۰۱), "In Different Spaces - Interpreting the spatial organization of societies", Proceedings of ۳rd International Space Syntax Symposium, Atlanta;

-Warf, B. and Arias, S. (eds.)(۲۰۰۹), The Spatial Turn, Interdisciplinary perspectives, Routledge, London and New York;

-Douglass, Mike (۲۰۰۶), "A Regional Network Strategy for Reciprocal Rural-Urban Linkages: An Agenda for Policy Research with Reference to Indonesia", in: Tacoli, Cecilia (Editor), The Earthscan Reader in Rural-Urban Linkages, Earthscan Reader Series, London (January ۸, ۲۰۰۶), pp. ۱۲۴-۱۵۵;

-White, Paul (۲۰۰۱), "Settlement Patern", in: Johnston, R.J., et al (eds.), The Dictionary of Modern Geography, Fourth Edition, Blackwell, Oxford;

عنوان درس:	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری - عملی	دروس پیش نیاز: دارد □ ندارد ■
عنوان انگلیسی درس: Evaluation of Rural development plans	تعداد ساعت: ۴۸	آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه ■ سمینار □	ندارد □
<p>اهداف کلی درس: در این درس دانشجویان ضمن آشنایی با مفاهیم پایه، چارچوب مفهومی و روش شناسی ارزشیابی اثرات طرح‌های توسعه روستایی می‌آموزد و مبتنی بر آن نسبت به تهیه ارزشیابی یکی از طرح‌های توسعه روستایی اقدام می‌نماید</p> <p>سرفصل‌ها:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- اهمیت، ضرورت و کارکرد ارزشیابی در فرایند برنامه ریزی توسعه روستایی؛ ۲- مروری بر مفاهیم بنیادین ارزشیابی (و مرتبط با آن) در طرح‌های توسعه روستایی (نظارت، پایش، گزارش دهی، ارزیابی، ارزشیابی، اثر، پیامد، دستاورد و ...) ۳- تجربه‌های تهیه و ارزشیابی سیاست‌ها، برنامه‌ها و طرح‌های توسعه روستایی در جهان و ایران (تجربه لنز روستایی در کانادا و ...) ۴- اهداف (یا جنبه‌های) ارزشیابی (مناسبت (Relevance، کارایی (Efficiency، اثربخشی (Effectiveness، بهره‌مندی (Utility و پایداری (Stability) ۵- سنت‌ها، رویکردهای و الگوهای ارزشیابی؛ ۶- الف) سنت‌های ارزشیابی (سنجش‌گرایی، توصیف‌گرایی، قضاوت‌گرایی و گفتگو و مذاکره)؛ ۷- ب) رویکردهای ارزشیابی (رویکرد انطباقی، رویکرد عملکردی، رویکرد تعاملی، رویکرد شفاف‌ساز، ارزشیابی تأثیر و ...) ۸- ج) الگوهای ارزشیابی (رویکرد آزاد از هدف، رویکرد حصول (مبتنی بر) هدف، نیاز بنیان، فرایند - نتیجه و ...) ۹- فرایند ارزشیابی طرح‌های توسعه روستایی؛ ۱۰- روش شناسی ارزشیابی طرح‌های توسعه روستایی؛ ۱۱- تحلیلی بر عوامل بازدارنده و پیش‌برنده موثر بر فرایند انجام ارزشیابی طرح‌های توسعه روستایی (دخالت مدیران، منابع اعتباری، زمان و ...) ۱۲- انجام ارزشیابی یک طرح توسعه روستایی توسط دانشجو در قالب کارگاه. <p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- شریفی، مهنوش، اسدی، علی و شریف‌زاده، ابوالقاسم. (۱۳۹۰)، ارزشیابی پیامدگرا در فرایند توسعه پایدار: راهنمای پایش و ارزشیابی پروژه‌های توسعه روستایی، انتشارات جهاد دانشگاهی (واحد تهران)، تهران. ۲- پژوهشکده سوانح طبیعی (۱۳۸۸). ارزشیابی اثرات اجرای طرح هادی روستایی، تهران، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی. ۳- کیاکجوری، سعید. (۱۳۶۶)، نظارت و ارزشیابی توسعه روستایی، تجربه‌هایی در آسیا و اقیانوسیه، انتشارات سازمان برنامه و بودجه، تهران. ۴- برج، رابل. جی. ۱۳۹۰، راهنمای عملی ارزیابی تأثیرات اجتماعی، ترجمه از محمدعلی رضائی و مرتضی قلیچ، انتشارات شهرداری تهران، تهران. 			

- ۵- ونکلی، فرانک، فاضلی، محمد و بکر هنک. (۱۳۸۸)، راهنمای بین‌المللی برآورد پیامدهای اجتماعی، ترجمه هادی جلیلی، انتشارات جامعه شناسان، تهران.
- ۶- بدری، سید علی و عبدی نژاد، همت علی (۱۳۹۱)، آشنایی با برنامه ها، طرح ها و پروژه های روستایی، تهران: سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور.
- ۷- محمدرضا رضوانی (۱۳۹۰). برنامه ریزی توسعه روستایی در ایران، انتشارت قومس، تهران.

۸- Kelley, A. (۲۰۱۸), Evaluation in Rural Communities, Routledge; ۱st edition.

۹- Alexander, E. R. (۲۰۰۰). Evaluation in Planning, University of Wisconsin-Milwaukee

۱۰-Khandker, S.R, Koolwal, G.B & Samad, H.A. ۲۰۱۰, Handbook on impact evaluation: quantitative methods and practices, books.google.com.

۱۱-Baker, Judy L. (۲۰۰۰). Evaluating the impact of development projects on poverty: A handbook for practitioners, THE WORLD BANK, ۱۸۱۸ H Street, N.W. Washington, D.C. ۲۰۴۳۳.

سرفصل دروس تخصصی دوره دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

عنوان درس: توسعه پایدار اجتماعات محلی Sustainable development of local communities	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: دارد ☐ ندارد ☒
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیا و برنامه ریزی روستایی	تعداد ساعت: ۳۲	آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒
اهداف: هدف: آشنایی دانشجویان با مبانی اندیشه ای، نظریات و تجارب توسعه پایدار اجتماعات محلی و نقد و تحلیل آن در چارچوب شرایط حاکم بومی			

سرفصل:

- ۱- مبانی نظری، اصول و مفاهیم توسعه پایدار اجتماع محور
- ۲- کنشگران و ذینفعان کلیدی در فرایند توسعه پایدار اجتماعات محلی روستایی
- ۳- الزامات توسعه جوامع محلی
- ۴- اصول و روشهای مشارکت دست اندرکاران در توسعه پایدار اجتماعات محلی روستایی
- ۵- ابعاد، مولفه ها و شاخصهای شناسایی و سنجش اجتماعات محلی پایدار روستایی
- ۶- فرآیندهای برنامه ریزی توسعه پایدار اجتماعات محلی
- ۷- رویکردهای مشارکتی در برنامه ریزی توسعه اجتماعات محلی
- ۸- نقش تسهیلگری و تکنیک های مشارکتی در توسعه پایدار اجتماعات محلی
- ۹- ظرفیت سازی و توانمندسازی برای تغییر اجتماعات محلی روستایی
- ۱۰- تحلیل جایگاه نوآوری و فناوری در توسعه پایدار اجتماعات محلی روستایی
- ۱۱- رویکردهای جنسیتی در توسعه پایدار اجتماعات محلی روستایی
- ۱۲- نقد و تحلیل چالشها و مشکلات توسعه پایدار اجتماعات محلی روستایی در ایران

منابع:

حسین شعبانعلی فمی، ابوالقاسم شریفزاده، امیرحسین علی بیگی، ۱۳۸۴، رهیافتها و فنون مشارکت در ترویج کشاورزی و توسعه روستائی، تهران: موسسه توسعه روستایی ایران.

چمبرز، رابرت، ۱۳۹۶ (چاپ چهارم)، توسعه روستایی: اولویت بخشی به فقرا (حمایت از اقشار آسیب پذیر)، تهران: دانشگاه تهران.

جانا موسکاردو، ۱۳۹۷، ظرفیت سازی جوامع محلی برای توسعه گردشگری، مترجمان: حمید ضرغام بروجنی، تقی اکبرپور، ناشر: مه کامه

Flint, R. Warren, ۲۰۱۳, Practice of Sustainable Community Development: A Participatory Framework for Change, New York: Springer.

Waswa ,Fuchaka, Kilalo, Christine Ruth Saru and Mwasaru , Dominic Mwambi, ۲۰۱۴, Sustainable Community Development : Dilemma of Options in Kenya, US: Palgrave.

Power ,Anne, ۲۰۰۴, sustainable communities and sustainable development a review of the sustainable communities plan ,UK: Sustainable Development Commission.

Roseland, Mark, ۲۰۰۰, Sustainable community development: integrating environmental, economic, and social objectives, *Progress in Planning* ۵۴ (۲۰۰۰) ۷۳-۱۳۲.

Hintea, Călin, Profireoiu, Marius Constantin, Țiclău, Tudor Cristian (۲۰۱۹), *Strategic Planning in Local Communities, A Cross-National Study of ۷ Countries*, Palgrave Macmillan Press.

سرفصل دروس تخصصی دوره دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

عنوان درس: مدیریت ریسک مخاطرات محیطی در نواحی روستایی Risk management of environmental hazards in rural areas	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: دارد □ ندارد ■
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیا و برنامه ریزی روستایی آشنا با مخاطرات	تعداد ساعت: ۳۲	آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □ سفر علمی ■ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار ■	
<p>اهداف:</p> <p>مهمترین اهداف این درس آشنایی با چارچوب‌های نظری مدیریت ریسک مخاطرات محیطی در مناطق روستایی، آشنایی با روشهای تحلیل ریسک مخاطرات در مناطق روستایی و آشنایی با شیوه‌های مدیریت ریسک مخاطرات در مناطق روستایی با تاکید بر ایران می‌باشد</p>			
<p>سرفصل‌ها:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. بازشناسی مفاهیم نظری مرتبط با مدیریت ریسک مخاطرات ۲. انواع ریسک و مخاطرات در مناطق روستایی بر اساس منشاء، مقیاس و قلمرو ۳. آسیب پذیری نواحی روستایی در برابر ریسک مخاطرات محیطی ۴. تاب آوری در برابر ریسک مخاطرات محیطی با تاکید بر رویکردهای نوآورانه ۵. انواع مدل‌ها و روشهای تحلیل ریسک مخاطرات در مناطق روستایی ۶. روشهای پیشگیری و کاهش ریسک مخاطرات در نواحی روستایی ۷. ابزارهای جغرافیایی برای مدیریت ریسک مخاطرات محیطی ۸. نمونه‌هایی از برنامه‌های کاهش ریسک مخاطرات در نواحی روستایی در جهان و ایران ۹. ارتباط بین برنامه‌های کاهش ریسک مخاطرات در نواحی روستایی و توسعه پایدار ۱۰. اصول و روشهای مدیریت ریسک مخاطرات در مناطق روستایی ۱۱. مروری بر تجربیات مدیریت ریسک مخاطرات در مناطق روستایی با تاکید بر ایران ۱۲. جمع بندی و نتیجه گیری 			
<p>منابع:</p> <ul style="list-style-type: none"> - افتخاری، عبدالرضا رکن‌الدین و طاهره صادقلو (۱۳۹۷). تاب‌آوری اجتماعات محلی در برابر مخاطرات محیطی. چاپ اول، تهران: انتشارات دانشگاه تربیت مدرس. - بدری، سیدعلی و نسرین کاظمی؛ تحلیل مخاطرات محیطی، انتشارات سمت (زیر چاپ) - فیض‌نیا، سادات (۱۳۹۷). مدل‌سازی مخاطرات. چاپ اول، گرگان: دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی. - قطب علمی تحلیل فضایی مخاطرات محیطی (۱۳۹۶). مخاطرات محیطی. چاپ اول، تهران: انتشارات دانشگاه خوارزمی. <p>Donald Hyndman, David Hyndman (۲۰۰۸) "Natural Hazards and Disasters", Brooks Cole.</p> <p>Etkin, David (۲۰۱۶) Disaster Theory: An Interdisciplinary Approach to Concepts and Causes, Butterw</p>			

- Lawrence A. Kapustka, Wayne G. Landis (۲۰۱۰) Environmental risk assessment and management from a landscape perspective, John Wiley & Sons, Inc.
- Smith, Keith and Dave N. Petley (۲۰۰۸) ENVIRONMENTAL HAZARDS: Assessing risk and reducing disaster, Fifth edition, Routledge
- HORI, TSUNEKI and RAJIB SHAW (۲۰۱۶) Local Disaster Risk Management in A Changing Climate, Emerald Group Publishing Limited.
- Briske, David D. (۲۰۱۷) Rangeland Systems: Processes, Management and Challenges, Springer International Publishing.
- Bill McGuire (۲۰۰۲) Global Catastrophes: A Very Short Introduction, Oxford University Press
- Mannakkara, S.; Wilkinson, S. and R. Potangaroa (۲۰۱۹) Resilient Post Disaster Recovery - Building Back Better, Routledge.
- Indrajit Pal et al. (۲۰۲۰) Disaster Risk Reduction Methods, Approaches and Practices, Springer.
- Tiefenbacher, John (۲۰۱۳) Approaches to Disaster Management-Examining the Implications of Hazards, Emergencies, and Disasters
- Fekete, Alexander, Matthias Garschagen, Celia Norf & Christiane Stephan (۲۰۱۷) Recovery after extreme events Lessons learned and remaining challenges in Disaster Risk Reduction, free online editions of In Tech Books and Journals can be found at www.intechopen.com
- Caludia Von G. and Gonzales F. (۲۰۰۶) Risk Management of Natural Disasters- The Example of Mexico,
- Thomas E. DrabEk (۲۰۱۰) The Human Side of Disaster, CRC Press Taylor & Francis Group.
- Blaikie P. et al (۲۰۰۵) At Risk: Natural Hazards, People's Vulnerability and Disasters, Taylor & Francis Group.
- Taylor, Michael (۲۰۱۷) Vulnerability Analysis for Transportation Networks, Elsevier
- Ayyub, Bilal M. (۲۰۱۱) Vulnerability, Uncertainty and Risk: Analysis, Modeling and Management, American Society of Civil Engineers Press.
- Zakour, Michael J. & David F. Gillespie (۲۰۱۳) Community Disaster Vulnerability: Theory, Research, and Practice, Springer.

سرفصل دروس تخصصی دوره دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

عنوان درس: تحلیل نظام حکمروایی و سیاستگذاری توسعه نواحی روستایی Analysis of governance and policy-making system in rural areas	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: دارد □ ندارد ■
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان روستایی متخصص در زمینه مدیریت، حکمروایی و سیاستگذاری روستایی	تعداد ساعت: ۳۲	آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □ سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار ■	

اهداف: افزایش و تقویت توانایی دانشجویان در تبیین، تحلیل و ارزیابی نظام حکمروایی و سیاستگذاری در نواحی روستایی و بکارگیری آن در نهادهای سازنده اصول حکمروایی و سیاستگذاری در نظام برنامه ریزی و مدیریت روستایی.

سرفصل ها:

- تحلیل مفاهیم و تعاریف حکمروایی و حکمروایی فضایی.
- مفاهیم سیاست گذاری و تصمیم گیری عمومی
- تبیین اصول حکمروایی و سیاستگذاری و تطبیق آنها با نواحی روستایی.
- تحلیل تجارب حکمروایی و سیاستگذاری نواحی روستایی در جهان.
- کاربرد مدل های سیاست گذاری عمومی در برنامه ریزی روستایی
- تحلیل عوامل بازدارنده و پیش برنده تحقق نظام حکمروایی و سیاستگذاری خوب در نواحی روستایی.
- تحلیل امکان پذیری نظام حکمروایی و سیاستگذاری پهنه ای با رویکرد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی
- تحلیل جایگاه نظام حکمروایی و سیاستگذاری نواحی روستایی در اسناد بالا دستی (قانون اساسی، برنامه های بلند مدت و سیاست های کلی، برنامه های عمرانی و توسعه) قبل و بعد از انقلاب اسلامی.
- تحلیل و ارزیابی بازیگران مدیریت روستای در سطوح مختلف و نقش آنها در نظام حکمروایی و سیاستگذاری نواحی روستایی.
- تبیین و نقد شکل گیری حکمروایی و سیاستگذاری در نظام برنامه ریزی ایران و جایگاه حکمروایی و سیاستگذاری روستایی در آن.
- تبیین و تحلیل حکمروایی و نظام سیاستگذاری در ایران و جایگاه نواحی روستایی در آن.

منابع :

- حسن دانایی فرد، سید یعقوب حسینی، علی اصغر فانی (۱۳۹۲) ظرفیت خط مشی گذاری عمومی کلید توسعه یافتگی ملی، تهران: انتشارات صفار
- دربان آستانه و رضوانی، محمد رضا (۱۳۹۲)، مبانی مدیریت روستایی، انتشارات دانشگاه تهران.
- رکن الدین افتخاری، عبدالرضا، (۱۳۹۰)، مدیریت توسعه روستایی، انتشارات سمت
- مولائی هاشجین، نصراله وحاج علیزاده، احمد، (۱۳۹۷)، درآمدی بر آسیب شناسی مدیریت روستایی در ایران، انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی، تهران.
- قلیچی، حسین، ۱۳۸۵، نقد کتاب حکمروایی، سیاست و دولت، نشریه سیاست داخلی، وزارت کشور، شماره یک، سال اول، زمستان ۱۳۸۹، صص ۱۹۳-۲۰۶.

- عظیمی آملی و رکن الدین افتخاری، عبدالرضا (۱۳۹۳)، حکمروایی روستایی، انتشارات سمت.
- مقیمی، سید محمد، اداره حکومت‌های محلی (مدیریت شوراها و شهرداری ها)، انتشارات دانشگاه تهران و سمت.
- واین پارسونز، حمیدرضا ملک محمدی (۱۳۹۲) مبانی سیاستگذاری عمومی و تحلیل سیاست ها، پژوهشکده مطالعات راهبردی
- مایکل ای کرفت، اسکات آر فرلانگ، ۱۳۹۵، سیاستگذاری عمومی: قوانین دولتی، سیاست‌ها، تحلیل و جایگزینی‌ها، شورآفرین
- خواستار حمزه و رضا کلهریان، ۱۳۹۲، تصمیم‌گیری و خط مشی گذاری در بخش عمومی، سنجش و دانش
- Saito, Fumihiko, ۲۰۱۸, Foundations for Local Governance, Decentralization in Comparative Perspective. Springer
- Mahi Pal, ۲۰۲۰. Rural Local Governance and Development, SAGE Publications, Incorporated,
- Cheema, G Shabbir, ۲۰۱۳, Democratic Local Governance: Reforms and Innovations in Asia, United Nations University Press
- Karanikolas P., Sfoundouris K., Kovanis G. (۲۰۰۸) Local Rural Policy Making and Governance. In: Coccossis H., Psycharis Y. (eds) Regional Analysis and Policy. Contributions to Economics. Physica-Verlag HD.
- Saito, Fumihiko (Ed) (۲۰۰۸). Foundations for Local Governance. Decentralization in Comparative Perspective, springer pub.
- Anwar Shah, ۲۰۰۶, Local Governance in Developing Countries, World Bank G Shabbir
- Niekky Prow, Isa Baud, (۲۰۱۰), Local Governance and Poverty in Developing Nations.
- Agrawal, Babita (۲۰۰۹); Urbanization of rural; areas; Publisher: ABCD.
- APO seminar on Rural Life Improvement for Community Development (۲۰۰۳); Rural life improvement in Asia; Publisher; Asian Productivity Organization.
- Asian Productivity Organization (۲۰۰۲): Planning of rural development in Asia and the Pacific; Publisher: Asian Productivity Organization.
- Kanchana Ratnam, S. (۲۰۰۹); Strategies for Rural development: planning and performance; Publisher: Dominant Publishers and Distributors.
- Kumar, Kamlesh (۲۰۰۹); Rural marketing: challenges and opportunities; Publisher: ABD.

سرفصل دروس تخصصی دوره دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲	عنوان درس: مدیریت کارآفرینی در برنامه ریزی روستایی Entrepreneurial management in rural planning
ندارد ■	آموزش تکمیلی عملی: دارد □ سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار □	تعداد ساعت: ۳۲	استاد متخصص برای تدریس: جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

اهداف: هدف: آشنایی دانشجویان با مبانی اندیشه ای مدیریت کارآفرینی روستایی و توانمند سازی دانشجویان برای استفاده از این مبنای اندیشه ای در شناخت و کاربست عناصر مدیریت کارآفرینی و فرآیند آن در مناطق روستایی

سرفصل:

- ۱- نظریات و مفاهیم کارآفرینی پایدار و کارآفرینی فضایی در نواحی روستایی و سیر تحولات آن
- ۲- نقش کارآفرینی اجتماعی در توسعه کارآفرینی روستایی ایران و معرفی تجارب داخلی و خارجی مرتبط
- ۳- عوامل و نیروهای موثر در توسعه اکوسیستم کارآفرینی پایدار روستایی
- ۴- بازیگران کلیدی توسعه کارآفرینی فضایی در نواحی روستایی در سطوح مختلف سرزمینی
- ۵- عوامل موثر بر تقویت انگیزه فعالیت کارآفرینانه در نواحی روستایی
- ۶- ابزار و شیوه های ارزیابی و ارائه ایده کارآفرینانه
- ۷- مدیریت زنجیره تامین در کارآفرینی روستایی و خلق ارزش در قالب مدیریت زنجیره تامین
- ۸- نهادهای حمایت کننده فعالیتهای کارآفرینی روستایی در ایران (صندوقهای مالی، شتاب دهنده ها، پارکهای علم و فناوری، بانکها و)
- ۹- سازماندهی و مدیریت منابع (انسانی، فیزیکی، مالی) در کارآفرینی پایدار روستایی
- ۱۰- تحلیل برنامه ریزی راهبردی کارآفرینی پایدار روستایی
- ۱۱- فرآیند برنامه ریزی و راه اندازی فعالیت کارآفرینانه در روستاها
- ۱۲- فرایند تجاری سازی محصول، برندسازی و بازاریابی متناسب با کسب و کارهای روستایی
- ۱۳- طراحی و تدوین بوم مدل کسب و کار و طرح کسب و کارهای روستایی (فعالیت کلاسی)

منابع:

- افتخاری، عبدالرضا و حمدالله سجادی قیداری (۱۳۸۹). توسعه روستایی با تاکید بر کارآفرینی؛ تهران: انتشارات سمت.
- مقیمی، سید محمد، اکبری، مرتضی و وکیلی، یوسف (۱۳۹۸). نظریه های کارآفرینی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- بروکس، آرتورسی. ۱۳۹۱. کارآفرینی اجتماعی: رویکردی نوین به ایجاد کسب و کار اجتماعی. مترجمین: زهرا آراستی، فرنوش اعلامی، فاطمه نارنجی ثانی. تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی.
- Nick Gallent , Iqbal Hamiduddin, Meri Juntti , Sue Kidd , Dave Shaw, ۲۰۱۵, Introduction to Rural Planning: Economies, Communities and Landscapes (Natural and Built Environment Series) ۲nd Edition, Routledge
- Nina Verma, ۲۰۱۹, Management of Rural Entrepreneurship, Global Vision Publishing House
- Olav Sorenson, ۲۰۰۷, Entrepreneurship, Geography, and American Economic Growth. Zoltan J. Acs and Catherine Armington. Cambridge press.

سرفصل دروس تخصصی دوره دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

سرفصل دروس تخصصی دوره دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

عنوان درس: توسعه اقتصادی نواحی روستایی Economic development of rural areas	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: دارد □ ندارد ■
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان	تعداد ساعت: ۳۲	آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □ سفر علمی ■ آزمایشگاه □ کارگاه ■ سمینار □	

اهداف: اهداف این درس در دوره دکتری شناخت رویکردها و مفاهیم نظری پایه در تنوع سازی فعالیت‌های اقتصادی، تعمیق اشتغال پایدار، کاهش فقر در بستر تحلیل راهبردی نظام‌های برنامه ریزی توسعه اقتصادی از طریق سنجش مزیت ها، توانمندیها و محدودیت‌های اقتصاد روستایی با رویکرد فضایی (پهنه محور) به منظور ایجاد توسعه نقاط روستایی از طریق برنامه ریزی توسعه اقتصادی نظام شبکه اقتصادی نواحی روستایی است.

سرفصل ها:

- ۱- مروری بر مفاهیم جغرافیا، اقتصاد، فضا، توسعه، جغرافیای اقتصادی، اقتصاد فضا، توسعه اقتصادی و تعیین قلمرو مفهومی آنها
- ۲- نقد روشهای برنامه ریزی توسعه اقتصادی در نواحی روستایی مبتنی بر چارچوب برنامه ریزی فضایی راهبردی
- ۳- آسیب شناسی سیاست ها، برنامه ها، و طرح های توسعه اقتصادی نواحی روستایی مبتنی بر تجربه های موفق جهانی
- ۴- روشهای شناخت و تحلیل مزیتها، امکانات و ظرفیت های (طبیعی و انسانی) توسعه اقتصادی نواحی روستایی با رویکرد برنامه ریزی فضایی به منظور ایجاد اشتغال پایدار، تنوع بخشی اقتصادی و الگوی شبکه اقتصاد روستایی
- ۵- شناخت و تحلیل امکانات و ظرفیت های (منابع محلی، طبیعی، دانشی و ...) توسعه اقتصادی نواحی روستایی ایران مبتنی بر چارچوب رقابت پذیری ناحیه ای/ منطقه ای
- ۶- اصول و روشهای تهیه و اجرای برنامه توسعه اقتصادی در نواحی روستایی
- ۷- چارچوب های سیاستی و نهادی برنامه ریزی توسعه اقتصاد نواحی روستایی ایران
- ۸- ارائه پروژه تهیه برنامه توسعه اقتصاد روستایی در سطح یک دهستان توسط دانشجو

منابع:

- افشاری، زهرا (۱۳۹۲) تحلیل چالش های نظام مدیریت برنامه ریزی توسعه اقتصادی نواحی روستایی، انتشارات سمت
- متوسلی، محمود (۱۳۸۲) توسعه اقتصادی، مفاهیم، مبانی نظری، رویکرد نهادگرایی و روش شناسی، انتشارات سمت
- رضوانی، محمد رضا (۱۳۹۰) برنامه ریزی توسعه روستایی در ایران، نشر قومس
- یاسوری، مجید (۱۳۹۰) مقدمه ای بر اقتصاد روستایی، انتشارات دانشگاه گیلان
- داداش پور، هاشم (۱۳۹۸) برنامه ریزی توسعه ی محلی چارچوب نظری و عملیاتی برای ایران، انتشارات بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
- پاسبان، فاطمه (۱۳۹۳) جایگاه بخش کشاورزی در اقتصاد ملی و استانی، انتشارات موسسه پژوهش های برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی
- Healey, Patsy. (۲۰۰۶). "An institutionalist approach to spatial planning." In Making Strategic Spatial Plans: Innovation in Europe, edited by P. Healey. Taylor & Francis.
- Larsson, Gerhard. ۲۰۰۶. Spatial planning systems in Western Europe: an overview: Ios Press.

Lindblom, Charles E. ۱۹۵۹. "The Science of "Muddling Through"." Public Administration Review no. ۱۹ (۲):۷۹-۸۸. doi: ۱۰,۲۳۰۷/۹۷۳۶۷۷.

- Scott, Allen J(۲۰۰۶)Geography and economy, Oxford University Press, US

-Hill, Berkeley (۲۰۰۶) The New Rural Economy: Change Dynamism and Government Policy, Oxford University Press, US

- Barry Dalal-Clayton, David Dent, Olivier Dubois (۲۰۰۳) Rural Planning in Developing Countries: Supporting Natural Resource Management and Sustainable Livelihoods, Earthscan Publications Ltd

- Deutsche gesellcchaft(۲۰۰۳) Guide to rural economic and enterprise development, working paper edition

- M.L.Choudhary Aditya(۲۰۱۵) family farming and rural economic development, ۲۰۱۵,publisher: new India publishing agency,editors

- Gyamindra Dash, and Raj Kumar Sahoo,(۲۰۰۹) Rural employment and economic development, Deep publishing.

- Laura Ryser and Greg Halseth (۲۰۰۹) Rural economic development:A review of the literature from industrialized economies, ۲۰۰۹. Geography Compass ۴(۶):۵۱۰-۵۳۱

Determing local economic development in the rural areas of Romania. Exploring the role of exogenous – factor s, ۲۰۱۹,by : Alexander pavel and actavin Moldovan. Sustainability, ۱۱,

